

РЕЦЕНЗІЯ

рецензента, доктора медичних наук, професора
Кушти Анни Олександрівни на наукову роботу

Поліщука Віталія Сергійовича «Удосконалення та патогенетичне обґрунтування комплексного методу лікування при дентальній імплантації у хворих з хронічним захворюванням гепатобіліарної системи (експериментально-клінічне дослідження)», яка подана до розгляду та захисту в разову спеціалізовану вчену раду ДФ 05.600.162, при Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова, яка утворена згідно наказу ректора ЗВО Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова № 34 від 27 лютого 2026 року на підставі рішення Вченої ради ВНМУ ім. М. І. Пирогова протокол № 8 від 26 лютого 2026 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 221 «Стоматологія»

1. Ступінь актуальності обраної теми.

Обрана тема дисертаційної роботи «Удосконалення та патогенетичне обґрунтування комплексного методу лікування при дентальній імплантації у хворих з хронічним захворюванням гепатобіліарної системи (експериментально-клінічне дослідження)» є надзвичайно актуальною та відповідає сучасним викликам сучасної медицини та стоматології зокрема. У теперішній час дентальна імплантація є широко розповсюдженим та ефективним методом лікування пацієнтів з дефектами зубних рядів. Хірургічний етап відновлення дефектів супроводжується цілою низкою ускладнень, що призводять до відторгнення імплантатів зубів. Це пов'язано не тільки з помилками у хірургічній техніці, але ж з недооцінкою загального стану пацієнта, наявністю у нього супутньої патології. Однією з не визначених ланок комплексного підходу до імплантації зубів є відсутність даних про стан кісткової тканини щелеп на тлі хронічної патології гепатобіліарної системи, яка є суттєвим фактором у вирішенні явищ остеопенії та остеопорозу, запальних процесів та відторгнення імплантатів.

При проведенні хірургічного етапу дентальної імплантації та враховуючий складний патогенетичний перебіг патології гепатобіліарної системи, слід особливу увагу звертати на консервативне лікування, що може

позитивно впливати на профілактику чи зменшення загрози, яка може призвести до виникнення ускладнень чи негативного результату дентальної імплантації.

В сучасних умовах розвитку дентальної імплантації, практично неможливе прискорення остеоінтеграції та керування цим процесом в повній мірі, тому першочерговим завданням являється нівелювати вплив супутньої патології, санація вогнищ хронічної інфекції та запобігання розвитку ускладнень. Важливою задачею при цьому є створенні оптимальних умов для мобілізації власних сил організму, спрямованих на остеоінтеграцію в різних умовах функціонування організму на фоні супутньої патології.

Тому, дослідження, спрямовані на поліпшення ефективності комплексного лікування хворих при дентальній імплантації на фоні порушення функції гепатобіліарної системи шляхом використання гепатопротекторів та остеопротекторів в якості медикаментозного супровода, зменшуючи кількість ускладнень., є актуальними, перспективними та ефективними щодо поліпшення лікувально-профілактичної стоматологічної допомоги хворим частковою адентією.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Дисертаційне дослідження Поліщука Віталія Сергійовича виконане на високому науковому та методичному рівні, містить системний логічний підхід, дослідження реалізовані відповідно до послідовно сформованого дизайну та виконані з використанням відомих традиційних та сучасних методів досліджень та аналізу даних.

Дисертаційна робота виконана на достатній кількісно та якісно репрезентативній вибірці дослідних тварин, а саме 238 щурів, та обстежуваних: 39 осіб. Для того щоб дослідити вплив патології гепатобіліарної системи на інтеграцію зубних імплантатів був використаний коректний підхід до формування групи дослідження, як в експериментальних так і в клінічних дослідженнях.

Теоретичне обґрунтування напряму дисертаційної роботи та методології базується на проведеному здобувачем патентно-інформаційного пошуку та аналізі 305 опрацьованих наукових літературних джерел як вітчизняного, так і зарубіжного походження. Чітко сформульована мета дослідження, а також визначений відповідно до мети здобувачем комплекс наукових завдань, які були реалізовані із застосуванням сучасних та традиційних методів: експериментальні, клінічні, рентгенологічні (комп'ютерна томограма, денситометрія), інструментальні електрофізіологічні, біохімічні, частотно резонансний аналіз коливань магнітних хвиль, статистичний. Застосовані методи дозволили одержати достатню доказову базу для досягнення науково релевантних даних, що цілком відповідає сучасним критеріям якості дослідницької роботи у стоматології. Висновки, представлені у дисертації, мають логічний, завершений, послідовний характер, відповідають поставленим завданням і демонструють досягнення основної мети дослідження та характеризують здобувача, як сформованого науковця, який володіє сучасною методологією наукових досліджень а також аналітичним опрацюванням даних. Варто відзначити високий рівень публікаційної активності здобувача. Так, за результатами дисертаційної роботи опубліковано 16 наукових праць, серед них 10 статей, з яких 2 вийшли у фахових виданнях України, що включені до міжнародної наукометричної бази Scopus та 6 публікацій у фахових виданнях України категорії Б. Шість тез опубліковано у матеріалах конференцій, з'їздів.

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

Дисертаційне дослідження вирізняється новизною завдяки комплексному вивченню особливостей впливу патології гепатобіліарної системи на інтеграцію зубних імплантатів в експериментальних та клінічних умовах. Уперше встановлені особливості остеоінтеграції при зубній імплантації на тлі патології гепатобіліарної системи та досліджені порушення регенерації тканин навколо зубного імплантату. Були вивчені уперше біохімічні показники ротової рідини

та крові у пацієнтів з патологією гепатобіліарної системи при постановці зубних імплантатів. Уперше визначені питання механізму впливу патології гепатобіліарної системи на приживлення дентальних імплантатів шляхом аналізу біохімічних показників крові та ротової рідини та визначені уперше патогенетичні механізми виникнення ускладнень при дентальній імплантації на фоні патології гепатобіліарного тракту.

Уперше розроблена та застосована математична модель для прогнозу післяопераційних ускладнень у хворих після проведення хірургічного етапу дентальної імплантації на фоні патології гепатобіліарної системи. Визначена уперше роль денситометрії для аналізу стану кісткової системи перед хірургічним етапом дентальної імплантації у хворих з патологією гепатобіліарного тракту та прогнозу виникненні ускладнень.

Дисертант уперше дослідив клінічну ефективність остеогенону при патології гепатобіліарної системи та визначена роль поєданого з урсохолом впливу на приживлення зубних імплантатів.

Суттєво новим є запропонований медикаментозний супровід (гепатопротекторний та остеотропний) в схемі лікування хворих з патологією гепатобіліарної системи для зменшення кількості ускладнень при проведенні хірургічного етапу зубної імплантації. Результати експериментальних та клінічних досліджень повністю викладені у наукових роботах, які повністю відображають зміст даного дисертаційного дослідження, його наукові положення, висновки та практичні рекомендації, які з нього випливають.

4. Наукова обґрунтованість та відповідність темі дисертації отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дисертаційне дослідження вирізняється чіткою логічною структурою, науковою послідовністю та методологічною обґрунтованістю. Обрані методи експериментальних та клінічних досліджень, а саме рентгенологічні (комп'ютерна томограма, денситометрія), інструментальні електрофізіологічні, біохімічні, частотно резонансний аналіз коливань магнітних хвиль,

статистичний. є адекватними меті та завданням роботи. Застосовані методи статистичної обробки даних підтверджують достовірність отриманих результатів, які не викликають сумніву.

Дисертаційна робота Поліщука Віталія Сергійовича «Удосконалення та патогенетичне обґрунтування комплексного методу лікування при дентальній імплантації у хворих з хронічним захворюванням гепатобіліарної системи (експериментально-клінічне дослідження)» є фрагментом науково-дослідних робіт кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії: 2018-2023 рр. «Розробка методів хірургічного лікування хворих з патологією щелепно-лицевої ділянки з урахуванням корекції супутніх захворювань» (номер державної реєстрації № 0118U005403); 2023-2028 рр. «Розробка методів хірургічного та комплексного лікування хворих з вродженою та набутою патологією щелепно-лицевої ділянки з відновленням функцій та з урахуванням супутньої патології» (номер державної реєстрації № 0123U100745).

У дисертації сформульовано наукові положення, що до особливостей інтеграції дентальних імплантатів на фоні патології гепатобіліарної системи та медикаментозного супроводу шляхом використання гепатопротекторної остеопротекторної корекції. У тексті дисертації відсутнє порушення вимог академічної доброчесності. Результати дисертаційного дослідження логічно викладені й ілюстровані 32 таблицями та 27 рисунками. Отримані результати, наукові положення, висновки є науково обґрунтованими, відповідають заявленій темі дисертації, поставленим завданням та отриманому фактичному матеріалу, мають теоретичну й практичну цінність, широко оприлюднені у наукових публікаціях та апробовані на вагомих наукових форумах.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Аналізуючи роботу Поліщука В.С., варто підкреслити системний підхід до виконання поставленого наукового завдання. Дисертант продемонстрував глибоке володіння методологією наукового дослідження та засвідчив високий рівень науково-методичної підготовки у реалізації поставлених завдань.

Отримані результати не лише відповідають поставленим завданням, а й свідчать про системний підхід до вирішення наукової проблеми. Дисертант виявив вміння аналізувати наукову літературу, критично осмислювати дані, логічно інтерпретувати результати та робити обґрунтовані висновки. Робота засвідчує високий рівень виконання наукового завдання та ґрунтовне оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Здобувач демонструє сформовані навички самостійного наукового мислення, володіння сучасними дослідницькими підходами та практичне розуміння специфіки наукової роботи у сфері стоматології, зокрема хірургічної. Автор самостійно здійснив інформаційно-патентний пошук, виявив та критично проаналізував релевантні джерела сучасної вітчизняної й зарубіжної літератури, що дозволило чітко окреслити у науковій картині проблеми та вибудувати адекватний науковий дизайн експерименту та клінічного дослідження. Первинну обробку експериментальних та клінічних даних, статистичний аналіз результатів, написання основних розділів дисертації, формулювання висновків і практичних рекомендацій також виконано особисто дисертантом. Усі наукові публікації, підготовлені в межах дисертаційної теми виконані у тісній співпраці з колегами, науковим керівником і містять вагомий авторський внесок.

6. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Дослідження проведене дисертантом є вагомим внеском у сучасну наукову базу. Дані результати, які були отримані, доповнюють та розширюють сучасні уявлення про особливості впливу патології гепатобіліарної системи на osteoінтеграцію дентальних імплантатів, зокрема біохімічні показники крові та ротової рідини, підтверджують дані про те, що характер їх змін мають значну залежність з хронічною патологією печінки. Результати оцінки експериментальних та клінічних показників при проведенні дослідження, дозволили скласти комплексний підхід до медикаментозного суповоду у пацієнтів з патологією гепатобіліарної системи при проведенні дентальної імплантації шляхом використання гепатопротекторної та osteoпротекторної корекції. Практичне значення дослідження полягає у впровадженні в практику

охорони здоров'я новий підхід до медикаментозного супроводу в консервативному та хірургічному лікуванні хворих з дефектами зубних рядів при зубній імплантації, що дозволяє достовірно поліпшити остеointegraцію імплантатів та зменшити кількість ускладнень.

Отримані дані дослідження клінічних особливостей приживлення та остеointegraції зубних імплантів на фоні патології гепатобіліарного тракту хворих будуть підґрунтям для планування надання ефективної лікувально-профілактичної та реабілітаційної допомоги зазначеному контингенту осіб в сучасних умовах.

Розроблений спосіб медикаментозного супроводу при проведенні хірургічного етапу дентальної імплантації враховує важливість впливу порушення функції гепатобіліарної системи та її корекція, що в подальшому позитивно вплине на остеointegraцію зубних імплантатів та прискорить період одужання.

Впроваджений спосіб лікування при дентальній імплантації впливає на гепатобіліарну систему, корегуючи її, що в подальшому позитивно вплине на перебіг післяопераційного періоду, як етапу комплексного відновлення дефектів зубних рядів, з використанням урсохолу та остеогенону, що дозволить значно підвищити ефективність хірургічного етапу, прискорюючи період одужання та зменшуючи кількість ускладнень.

Також можна відмітити вагому теоретичну та практичну цінність наукової роботи, про що свідчать не лише висновки, які були отримані в результаті даної роботи, але і численні впровадження у практичну діяльність МКП «Медичний стоматологічний центр (м. Вінниця); медичного центру ТОВ «Обласна стоматологічна поліклініка» (м. Вінниця); КП «Полтавський обласний центр стоматології – стоматологічна клінічна поліклініка ПОР» (м. Полтава); ОКНП «Чернівецький обласний стоматологічний центр» (м. Чернівці). Матеріали дисертації були включені в цикл лекцій, практичних занять і семінарів для студентів та лікарів-інтернів Буковинського державного медичного університету, Полтавського державного медичного університету.

7. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

Результати дисертаційного дослідження є цінним науково-практичним матеріалом і можуть бути ефективно використані в системі закладів охорони здоров'я які спеціалізуються на наданні медичної стоматологічної хірургічної допомоги та освітньому процесі на кафедрах вищих навчальних закладів.

8. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

У дисертаційній роботі не виявлено порушень академічної доброчесності. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів, які зустрічаються в тексті дисертації, мають посилання на відповідне літературне джерело. Текстовий рукопис дисертації В.С.Поліщука пройшов перевірку за допомогою програми «Strike Plagiarism». Було встановлено, що текст є оригінальним, не виявлено плагіату, фабрикавання, фальсифікування даних чи будь яких інших порушень принципів академічної доброчесності, при цьому рівень оригінальності тексту склав 88,42 %. Виявлені подібності стосуються виключно авторських публікацій, опису загальноприйнятих стандартних методик. Наявність усіх первинних даних досліджень за час виконання дисертаційної роботи підтверджена експертною комісією Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова. Це підтверджує відповідність роботи нормами академічної етики та наукової доброчесності.

9. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертація Поліщука Віталія Сергійовича на тему: «Удосконалення та патогенетичне обґрунтування комплексного методу лікування при дентальній імплантації у хворих з хронічним захворюванням гепатобіліарної системи (експериментально-клінічне дослідження)» з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 221 «Стоматологія», є завершеною самостійною та кваліфікаційною науковою працею. Дана дисертаційна робота є самостійним і завершеним науковим дослідженням, у якому наведено нові, науково-

обґрунтовані результати щодо поліпшення ефективності комплексного лікування хворих при дентальній імплантації на фоні порушення функції гепатобіліарної системи шляхом використання гепатопротекторів та остеопротекторів в якості медикаментозного супровода, зменшуючи кількість ускладнень. Отримані здобувачем результати і сформульовані висновки є обґрунтованими, мають наукову новизну та практичну цінність. Робота містить достатню кількість табличного й ілюстративного матеріалу. Автором були виконані усі сформульовані завдання роботи та досягнена поставлена мета. За актуальністю, науковою новизною, методологічним рівнем виконання, достовірністю й вагомістю отриманих результатів та оформленням представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії дисертація у повному обсязі відповідає існуючим вимогам згідно Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», № 44 від 12 січня 2022 р. (із змінами і доповненнями, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341, від 19 травня 2023 року № 502 та від 3 травня 2024 року № 507), оформлена відповідно до наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», її автор Віталій Поліщук заслуговує на присудження ступеня доктора філософії.

Рецензент

д. мед. н., професор,

професор ЗВО кафедри хірургічної стоматології

та щелепно-лицевої хірургії

ВНМУ ім. М.І.Пирогова

Анна КУШТА